

Meghalt Somogyvári Rudolf

Somogyvári Rudolf, Jászai Mari-díjas színművész, a Víg-színház tagja hosszas betegség után, 60 éves korában kedre virradó éjszaka elhunyt.

Somogyvári Rudolf pályáját a Magyar Színháznál kezdte, majd néhány évig Szegeden volt színész. A felszabadulás után többek között a szolnoki Szigligeti Színházban, a Tháliában és 1969 őszétől pedig a Víg-színházban láthatta a közönség. Számos filmben és televíziós produkcióban is szerepelt.

Művészi sikerrel teljében búcsúzott, halálával a magyar színházi életet nagy veszteség érte. Somogyvári Rudolfot a Fővárosi Tanács, a Magyar Színházművészeti Szövetség és a Víg-színház saját halottjának tekintik. Temetéséről később intézkednek.

Az iskolai gázrobbanás áldozatainak temetése

Szerdán, illetve pénteken temetik a budapesti, XXII. kerületi új iskolában történt gázrobbanás pedagógus áldozatait.

1976. szeptember 14-én délelőtt az épülő iskolában megállt az idő, az élet. Kik voltak ők, akik hivatásuk teljesítése közben az új iskolaévre készülve tragikus hirtelenséggel távoztak közülünk?

Horváth Ivánné, orosz-latin szakos tanárnő, Pintér Józsefné 27 éves iskolatitkár, Tafferfer Károlyné, az iskola új nevelője volt.

Mindhárman fiatalok voltak, ígéretes pálya elején. Kész tervek, vágyak hajtották őket. Mindent megtettek, hogy ne csak munkahelyük, de otthonuk is legyen az iskola, nekik és a XXII. kerületi tanács végrehajtó bizottsága.

csak nevelők, de nők és édesanyjak voltak. Sokat hagytak pályatársakra és tanítványokra, szülőkre és barátokra. Ezt az örökséget kell őrizni akkor is, ha majd a romok helyén újra iskola lesz, ha majd elkezdődik az el nem kezdett tanév. Áldozatuk őrtálló emléke lesz majd az új iskola.

Az elhunytakat az oktatási miniszter posthumusz „Oktatásügy Kiváló Dolgozója” kitüntetésben részesítette.

Az értelmetlen halál okozta megrendítő gyászban osztozik a családdal és az elhunytakat saját halottjának tekinti az Oktatási Minisztérium, a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága és a XXII. kerületi tanács végrehajtó bizottsága.

Tanszék a főiskolán

Az oktatás — oktatása

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán működik egy tanszék, neve első hallásra meghökkentő lehet: **oktatástechnológia**. Mikor, hogyan jött létre ez a tanszék? — kérdezem dr. Kozma Róbert tanszékvezetőt.

— Nagy örömmel és egyben (azt hiszem) jogos büszkeséggel is mondhatom, hogy 1965-ben az országban először a szegedi főiskolán kezdünk szervezett formában foglalkozni az oktatás technikai oldalával, kezdetben egy úgynevezett „audiovizuális gyakorlatok” — tárgy keretében. Néhány év múlva, amikor az első lépések után határozottabb, a tapasztalatokat felhasználni tudó lépcsőfokra jutottunk, megjelent (az 1969/70-es tanévről) az első jegyzet, s közben nőtt, alakult az oktatástechnológia kutatási területe is. Mégis egészen 1975. augusztus 1-ig a műszaki ismeretek-tanszék kebelében működött, tehát még alig egy éve, hogy a tanszék „önálló életre kelt”.

— Miben áll a tanszék munkája, mi is tulajdonképpen az oktatástechnológia?

— Az oktatástechnológia gyakorlati alkalmazásának, következtetéseként a tanszéknek is hármas funkciója van. Talán vegyük sorra őket.

Az első és talán a legfontosabb: az oktatási funkció, vagyis a tanárjelöltek felkészítése, a technikai eszközök alkalmazására pályájuk során. Ezt elsősorban a III. és a IV. félévben minden főiskolás számára kötelező oktatástechnológia-kollégium biztosítja, ezen felül idén szeptembertől a VI. és a VII. félévben speciálkollégiumként is felvehető oktatástechnológiai tárgyak a kötelező ismeretek elmélyítését, valamint az oktatástechnológusképzést is szolgálják.

Általában az „oktatástechnológia-oktatásban” a hallgatók olyan feladatokat kapnak, amelyek döntő mérték-

ben gyakorlati jellegűek: például hangosított diaszorvatok, írásvetítő transzparens tervek, poszterek készítése.

— Ehhez kapcsolódik a második számú feladat: a gyakorlati képzés korszerűsítése, s így módon a szaktanszék munkájának segítése is. — Úgynevezett „belső továbbképzéseket” is tartunk a szaktanszék és a gyakorló iskolák oktatóinak, az oktatás technikai oldalának problémáihoz kapcsolódva, összességében például adott témákban öt csoport részére. Ami a hallgatókat illeti: ők talán még többet kapnak. Bizonyos előadások szemléltetésében nyújtunk segítséget, gyakran éppen a módszertani képzés területén, pszichológiából, didaktikából. Még nagyobb jelentőségű a hallgatói gyakorlati tanítások, bemutató tanítások képmagnóra rögzítése (ezt egyébként a speciálkollégiumon részt vevők önállóan is végezhetik), s mindezek felhasználása a továbbképzésben. Az úgynevezett „mikrotanítási gyakorlat” ugyanezt a célt szolgálja: itt általában 5–10 perces órák rögzítése történik, majd ennek elemzése egy-két gyakorlati óra keretében, természetesen az órák végződő részfeladatok értékelésére koncentrálna.

A harmadik funkció a tanszék leginkább „magáért való” munkája: a tudományos kutatás. Az oktatástechnológiának mint tantárgynak fejlesztésére, jövőjére vonatkozó tartalmi és módszertani kérdések vizsgálata alkotja ennek a munkájának a gerincét. Az új általános iskolai tantervekhez kapcsolódva új anyagfeldolgozási módok, speciális segédeszközök tervezése, kipróbálása történik így meg, a mai legkorszerűbb technikai eszközökre támaszkodva.

A beszélgetés végén dr. Kozma Róbert körbevezet a tanszéken. Amerre csak né-

zek, gépek és gépek, televíziók, kép- és hangománymagnók, erősítők, az audiovizuális tömegkommunikáció teljes fegyvertára, sokmillió érték.

— Miben lehetne összefoglalni és egyben leírni az oktatástechnológia hatékonyságát?

— Ez a hallatlanul sokféle, gazdag technikai „eszköztár” kétségtelenül hatékonyabb, praktikusabb teszi a pedagógiai munkát — válaszol dr. Kozma Róbert. — Am rögtön hozzá kell tennem: egy pillanatra sem teszi könnyebbé a pedagógus munkáját. Sőt! Tanszékünk funkciói bizonyíthatják, milyen különleges feladatok elvégzését, végrehajtását rója a leendő tanároknak. Ezeknek az eszközöknek az alkalmazása komoly pedagógiai tervező munkát igényel, ehhez pedig mindenkori speciális felkészítés és felkészülés szükséges. Ennek igen nagy fontosságát belátva, szoros kapcsolatban állunk az Országos Oktatástechnikai Központtal, s a regionális délmagyarországi központ is mi vagyunk.

Az oktatástechnika és oktatástechnológia jövőjét illetően talán elég annyit mondani, hogy a közeljövőben például a szakmunkásképzésben is alkalmazták. Mindent összegezve, a hatékonyság tekintetében már csak a fejlődés törvényszerűségeit szem előtt tartva sem számíthatunk közeli, látványos eredményekre. Nemzedéki távlatokban kell gondolkoznunk!

D. L.

Fejlődik az MTESZ munkája

Az MTESZ vidéki munkájának fejlődéséről, jelentőségéről rendeztek kedden országos tanácskozást a szervező titkárok részvételével Tatán. Gál Ödön, az MTESZ titkára elmondta, hogy a szövetségnek már vidéken is jelentős bázisa van: az utóbbi években kialakult az egész országot behálózó tudományos munka feltételei. Az MTESZ taglétszáma meghaladja a százharminczet, s a tagok csaknem hatvan százaléka vidéken dolgozik. Az MTESZ vidéki szerve-

Május idusán beszámoltunk lapunkban a kísérletről, melyet az MSZMP KB agitációs és propagandabizottsága szorgalmazott a tavalyi tavaszán megjelent irányelveiben. A szocialista brigádok művelődési tevékenységének új rendszerét — az országos nagyvállalatok között — meghirdették az Öntödei Vállalat szegedi üzemében is, kizárólag fizikai munkásoknak. A kísérlet decemberben befejeződik, s a résztvevő nyolc öntödei brigádból minap négy értékelte az eddigi időszakot. Azon az értekezleten, ahol megvitaták a kísérlet meghosszabbítását, kiszélesítését célzó, 1977-től esedékes új irányelv-tervezetet is. Ennek az „erőfőlmérő” értekezletnek jegyzőkönyvéből idézünk.

Részletek Szőke Lászlóné oktatási felelős beszámolójából:

— Körülbelül egy éve, hogy összehívtuk a szocialista brigádvezetőket és patronánsokat, hogy ismertessük a szocialista brigádok művelődési tevékenységét elősegítő kísérleti rendszert. Akkor úgy éreztem, fenntartással fogadták az elvárásokat: elmondották, hogy jónak tartják a kísérletet, de nehéz dolguk lesz, mert eddig a brigádok főfeladatai között nem igen szerepeltek művelődési vállalkozások. A személyes kapcsolatok és elbeszélgetések révén hamar megoldódtak a kezdeti nehézségek, s az önkéntesség elve alapján hat brigád kezdte a kísérletet. Az 1976. évi Közművelődési tervünk fő feladataként jelöltük meg: „Erjük el, hogy mind többben folyamatosan művelődjenek, vegyenek részt általános és szakmai oktatásban, továbbképzésben, önképzésben.” A közművelődési terv alapján készítették el a brigádok idejű művelődési tervüket, fölhasználva a Juhász Gyula, és a Bartók Béla művelődési központok rendezvényeit. A patronáló hálózat segítségével egyre-másra születtek az eredmények: mind többen vettek részt rendezvényeinkben, tartalmasabbá váltak a brigádértekezletek stb. A Műnch brigád például bevezette a Munka és műveltség megyei vetélkedőre, ahol 657 szocialista brigád közül a második helyezést érte el. A sikereken fölbuzdulva kijelentették, ők is részt akarnak venni a kísérletben. Példájukat követte a Fazola Henrik brigád: színházberleteket vásároltak, s kulturális kérdésekről hirdett tömegpolitikai tanfolyamok vettek részt. A brigádok minden negyedik tagja állami oktatásban és különböző szaktanfolyamokon érdeklődött, s majd kétharmada a párt- és a KISZ különböző politikai oktatási formáiban. Egyszer többen látogatják a szépirodalmi könyvtárunkat,

ahol a könyveket dolgozók igényeinek megfelelően cserélik. Elmondhatjuk, a kísérlet gyakorlati megvalósítása zökkenőmentes, amihez rendkívül nagy segítséget nyújt a gazdasági vezetés, valamint a Juhász Gyula, és a Bartók Béla művelődési központ. Kérem, hogy a kísérlet befejeztével ez a munka ne érjen véget.

Juhász Tibor, a Zalka Máté szocialista brigád vezetője: — Bár 1969-ben alakult a brigádunk, évekig csak társadalmi munkát végeztünk, kulturális vállalkásunk nem volt. Később politikai előadásokat hallgattunk, évente egyszer pedig közösen kirándultunk. Aztán jött a kísérlet, s az eddigi vállalkásainkon túl eljutottunk kiállításokra, a színházba és. Egyénileg pedig ki-ki zenés irodalmi délutánokon, vetélkedőkön vett részt, vagy beiratkozott a könyvtárunkba, s azóta rendszeres olvasó. Hozzá kell tennem, közönségünk átlagéletkora nem egészen fiatal, jó ötvenesek, valamennyien segédmunkások. Takács Jánosné, a Hámán Kató szocialista brigád vezetője: — Többségben nők, segédmunkások dolgoznak brigádunkban, az átlagos életkor 40 év. Szívesen fogadtuk a kísérletet. Igazán annak örültünk, hogy végre megkezdett bennünket valaki, kíváncsi volt ránk, adott a véleményünkre. Szerencsés ötlet, hogy az ismeretterjesztő előadásokat idehozják az üzembe, az asszonyoknak nem kell munka után máshová menniük a városba. Vállalkásainkat annyiban túl is teljesítettük, hogy négy színházberletet vásároltunk, melyeket az érdeklődésnek megfelelően használtunk.

Egy brigádértekezlet jegyzőkönyve

Triebli István, a Kossuth Lajos szocialista brigád vezetője: — Géplakatos szakmunkások vagyunk, fiatalok, 30–35 évesek, ennek megfelelően a vállalkásaink is merészebbek. A kísérlet során öten végezték el a marxista középiskolát, s ugyanennyien szereztek második szakmát, hegesztést, újabb két jelentkező pedig most tanulja a csőszerezést. Brigádunkból korábban senki nem járt könyvtárba, azóta valamennyien rendszeres olvasói a szépirodalmi, politikai és szakkönyveknek.

Gyuris István, a Bláthy Ottó szocialista brigád vezetője: — A harminc körüli fiatalok, villanszerelő szakmunkások közül néhányan beiratkoztak nyelvtanfolyamra, mások technikai minősítőre vállalkoztak, és mi szervezzük az üzemi sportrendezvényeket. A többiekhez hasonlóan vállalkásainkat mi is jó részt teljesítettük, illetve ezt ígérhetjük év végére.

Eddig a jegyzőkönyvi részlet. Tanúsíthatja, eredményesnek tűnik a kísérlet, nem utolsósorban azért, mert teljesíthető tervek készítek, és szigorúan önkéntességi alapon, kinek-kinek erejéhez, képességéhez mérten. Néhány hónap múltán izgalmasnak ígérkezik tehát a záróértékelés, hiszen a jövő esztendő-től (a fokozatosság vallott és óhajtott elve alapján) várhatóan magasabb szintű művelődési vállalkások születnek, ezekhez azonban éppen a kísérletnek, a kísérlet eredményeinek kell a megfelelő alapot, garanciát biztosítania.

Nikolényi István

Ülést tartott tegnap, kedden a Hazafias Népfőnt Szeged városi bizottsága a Vörösmarty utcai székházban. Dr. Berencsi György, a népfőnt városi bizottságának elnöke a Hazafias Népfőnt VI. kongresszusának határozatairól, fő irányelveiről tartott tájékoztatót és egyben beszámolt az eseményen szerzett élményeiről. Végül Kulcsárné Kiss Piroska, a népfőnt városi bizottságának titkára az időszaki feladatokról beszélt.

Bizottsági ülés a városi népfőntnél

Ülést tartott tegnap, kedden a Hazafias Népfőnt Szeged városi bizottsága a Vörösmarty utcai székházban. Dr. Berencsi György, a népfőnt városi bizottságának elnöke a Hazafias Népfőnt VI. kongresszusának határozatairól, fő irányelveiről tartott tájékoztatót és egyben beszámolt az eseményen szerzett élményeiről. Végül Kulcsárné Kiss Piroska, a népfőnt városi bizottságának titkára az időszaki feladatokról beszélt.

Együttműködés a magasabb terméshozamokért

Tegnap délelőtt Szegeden, a Gabonatermesztési Kutató Intézetben dr. Szánier Imre igazgató, Abraham Vince, a megyei TESZÖV titkára és Schmidt József, a Vetőmagtermelő és Értékesítő Vállalat délmagyarországi központjának igazgatója együttműködési szerződést írt alá a kukorica, búza és cirok vetőmagjának nagyobb ütemű nemesítésére, fajtakísérletek elterjesztésére.

A megállapodás értelmében a kutató intézet rendszeresen tájékoztatja a termelőüzemeket, szerződéses partnereit az új kutatási eredményekről és a fajtakhoz kidolgozza a technológiai, természeti utasításokat. Továbbá gondoskodik a fajtakísérletekhez szükséges vetőmagokról és szakmai bemutatókat, tapasztalatcseréket szervez az új, nagy termőképességű fajtak megismertetésére, elterjesztésére. Vállalta továbbá az intézet, hogy megfelelő mennyiségű elít vetőmagot ad a

gazdaságoknak és a szakmai ismeretek bővítéséhez rendszeresen bocsát ki tájékoztatókat.

A TESZÖV a jövőben hatékony munkát fejt ki a kukorica, a búza, a cirok fajtaprobáinak elterjesztésére. Részt vesz a bemutatók szervezésében és közreműködik a tagszövetkezetek vetőmag-felújítási tervének elkészítésében.

A vetőmag vállalat kidolgozza, hogy egy-egy tájkozaton milyen vetőmag használatával érhetnek el magas termést a gazdaságok, és a szaporítóanyag előállításánál alkalmazza a szegedi kutató intézet tapasztalatait.

Az együttműködési szerződés aláírása során Haskó Pál, a megyei pártbizottság képviselője azt hangsúlyozta, hogy mind a népgazdaság, mind a termelőszövetkezetek egyaránt érdekeltek a kutatási eredmények gyakorlati felhasználásában, a magasabb terméshozamok elérésében.